

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝
أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّلٍ ۝
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝
تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِنْ
سِجِّيلٍ ۝
فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۝

Fil ordusu karşısında

EZEL VE EBED SULTANININ Kelâm-ı Ezelî'si olarak Kur'ân, bindörtüyüz yıl önce nazil olmuştur. Ama yalnız bindörtüyüz yıl öncesine nazil olmuş değildir. Kur'ân, bundan 1400 küsur yıl önce, o gün yaşayan insanlar dahil, bütün çağlar ve bütün insanlar için indirilmiştir.

Bunu böyle bilmeyince, düz (lineer) bir zaman anlayışıyla, Kur'ân'ı 'çağın gerisinde' zanneden aklıevveler zuhur eder. Bu böyle bilindiğinde ise, Kur'ân'ın 'zamanlar-üstü' mesajından kendi zamanı ve kendi hayatı için dersler çıkaran selim akıllar ve nuranî kalbler boy verir. Kur'ân'ı "Bununla Rabbim bana ne söylüyor?" sorusunu hiç atlamadan okuduğumuzda, Kelâm-ı Ezelî hayatımızın aslı, esası, zenbereği ve hendesi olur.

O zaman, sûreler, sanki bugün için yeni nazil oluyormuş gibi nüfuz eder dünyalarımıza. Böylece, meselâ Fil sûresi, 1400 küsur yıl önce yaşanmış bir olayın yâd edilmesi şeklinde algılanmaz. Bilakis, her sûre gibi, o da herhangi bir zamanda ve herhangi bir mekânda yaşanan olayların özü, özeti ve hen-

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Rabbinin Fil ordusuna ne yaptığını görmedin mi?
2. Onların tuzaklarını, sapıklık ve saplantıdan başka bir işe yaramaz hale getirmedi mi?
- 3-4. Onların üzerine grup grup kuşlar gönderdi. O kuşlar, pişmiş çamurdan taşlarla onları vuruyorlardı.
5. Böylece Rabbin onları yenilmiş ekinler gibi yaptı.

desesi haline geliverir—ki, asıl olan da zaten budur.

Bu bakımdan, daha en başta, “*Elem tera keyfe feale Rabbuke*” yalnız ya bizzat Fil vak’asını yaşayan yahut bu vak’ayı babalarından duyan ilk müslümanları değil; değişik zaman ve mekânlarda yaşayan bütün mü’minleri ilgilendirir.

- Bir kere, ‘*Elem*’deki soru kipi, hepimize bakar. Bilmenin, anlamanın ve inanmanın anahtarı sorulardır. Önce sorular yaşanır; sormayan ve sorgulamayan, öğrenemez.

- Ve iç dünyasında sorular uyanan kişinin, cevap arayışına girerek, muhatap olduğu âfâkî âlemde cevabın ipuçlarını görmesi gerekmektedir.

- “*Tera*” kelimesi ile ifade edilen bu ‘görme’nin tahakkuku ise, ‘*keyfe*’yi, yani ‘*nasıl*’ı araştıran bir kalb ve dimağla eşyaya ve olaylara nazar etmeyi elzem kılar.

- Öğrenme kasdı ve dikkati ile gördüğü şeylerin ‘nasıl’ını araştıran biri ‘*feale*’yle tanışacak; ‘nasıl’ını gördüğü bu fiil ise ona faili olarak kendi Rabbini (*Rabbuke*) tanıttacaktır.

Fil sûresi, ilk âyetinin ilk dört kelimesi ile her hakikat arayıcısının yaşaması icab eden marifet sürecini bir icaz nişanesi olarak böyle mu’ciz bir beyanla özetler. Ve sonra gelen ‘*bi*’ ile bu dört kelimeyi Fil vak’asına bağlayarak karşımıza şöyle bir ikilemi getirir: ‘*Rabbuke*’ ve ‘*eshâbi*’l-*Fil*.’ Yani, bir tarafta “senin Rabbin” vardır, öte tarafta ‘Fil ordusu’ yahut ‘Fil sahipleri.’

Görünen o ki, elindeki güce güvenen birileri müthiş bir tuzak hazırlamış; güçlerine ve tuzaklarına itimad edip, kendilerinde Beytullah’ın üzerine yürüyecek cesareti dahi bulmuşlardır.

Görünen o ki, sebepler dairesinde herşeyin kendi lehlerine gözükmesiyle, birileri, hiçbir şeyin kendilerine engel olamayacağı zehabına kapılmışlardır. Eh, o gün bir ordunun ve bir hükümdarın sahip olabildiği en büyük ve en güçlü savaş unsuru olan fillere dahi sahip değiller midir?

Sebepler tahtında, hesap tamamdır. Esbab dairesinden ba-

kılırsa, kurulan hendese tam çıkmaktadır. O yüzden kesin galibiyet beklentisi içinde bulunan Fil ordusu, diğer taraftan, inanmadığı veya varlığından gafil bulunduğu ‘Rabbuke’yi hiç hesaba katmamıştır. Lâkin, kağıt üzerinde dört dörtlük gözükken bütün hesaplar ve tuzaklar, ‘Rabbuke’ gerçeğiyle boşa çıkacak; Fil ordusunun müntesipleri, karşılarında ezilmeye mahkum gördükleri Mekke halkını kendilerinin nasıl telef olduğunu seyrederek vaziyette bulacaktır. Çünkü, sebepler dairesinin kâfir için perde, mü’min için pencere olduğu yerden, âlemler Rabbinin canibinden ashâb-ı Fil’e karşı savunmasız Mekke’ye yardım gelmiştir. Üstelik, ‘küçük’ bir yardım! Daha büyük filler yahut yedi başlı ejderhalar değil; kuşlar!

Âyetin ‘*Rabbuke*’ (‘senin Rabbin’) ile doğrudan muhataba râci kıldığı Rabbimizden gelen yardımın esbab dairesindeki taşıyıcıları, ‘fil’deki büyüklüğe inat, küçücük ‘kuşlar’dır.

Ve, karada yaşayan en büyük canlıya güvenenler, öldürücü darbeyi, o küçücük kuşlardan yiyeceklerdir. Filleri önüne katarak zulüm ve kibir karışımı bir gururla yürüyenler, arzın kayıtlarından bir derece azade minik kuşlara mağlup olmuşlardır. Küçücük kuşların attığı küçücük taşlarla Fil ordusu için yazılan akıbet, kurtların yiyip bitirdiği ekinlere dönüşmektir. Apaçık bir hüsrandır.

Demek, elindeki ve emrindeki güce güvenen birileri kendilerinde ‘Allah’ın evi’ne yürüyecek yahut ‘Allah’ın emri’ne sataşmaya yeltenecek bir cesaret dahi bulabilmektedir. Lâkin unutulmuş, sebeplerin ardında işgörenin Müsebbibu’l-Esbab olduğu; sebeplerin ise sırf zahiri bir perde keyfiyetinde bulunduğuudur. O yüzden, sebepler tahtında yapılan dört dörtlük hesaplar ve tuzaklar, hazırlayıcıları için bir felâketin önsözü olmaktan başka işe yaramayabilir. Şu âlemleri terbiye, idare ve tasarrufu altında tutan Rabbü’l-âlemîn, umulmadık yerden ve umulmadık ellerden yardım gönderebilir.

Buna binaen, böylesi tasallut anlarında mü’mine düşen,

'Rabbuke'yi asla kalb ve aklından çıkarmamaktır. Daire-i esbabın ümitsizlik ve karamsarlık aşıl原因 verilerine aldanmamaktır. Bilakis, Fîl sûresindeki Kur'ânî dersi tekrar tekrar düşünüp, ehl-i küfrün ümidine şaşmaktır.

Kureyş sûresini bugün okumak

KUR'ÂN'DAN HAKKIYLA İSTİFADE için gerekli şartlardan biri, onu Rabbimizin bize konuştuğunu bilerek okumaktır. Âlemleri yaratan Cemîl-i Zülcelâl, yarattığı bunca mahlûku içerisinde insanı muhatap almakta; ve Resûl-i Ekrem'i ile iletmiş olduğu bu Ezelî Kelâmıyla, her zamanın ve mekânın insanına, bu arada bize, bana konuşmaktadır.

Âyetleri böyle okumaya çalıştığımızda, Kur'ân, her âyetiyle doğrudan bugüne bakar ve bugüne dair konuşur hale gelir. Bu şekilde okumaya gayret ettiğimizde, âyetlerden, daha önce farkına varamadığı anlamlar çıkarır ve daha önce derkedemediğimiz hakikatlerle karşılaşırız.

Bu şekilde okunduğu takdirde, peygamber kıssaları, cennet ve cehennemi haber veren âyetler, Asr-ı Saadette yaşanan hadiselerle ilgili âyetler.. derken, bütün Kur'ân âyetleri nazil olduğu zamana ve mekâna hapsedilmekten kurtulur ve hayatımızın tam merkezine yerleşir.

Olması gereken de budur. Geçmiş peygamberlerin yaşa-